

Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2022-402

3.5.2022

TF BANK NORGE

Utlån

Opptak av lån – spilleavhengig – frarådingsplikt.

Klager opptok kreditt som han benyttet til pengespill. Han anførte at banken var kjent med at han var spilleavhengig. Han anførte også at han ikke hadde økonomisk evne til å betjene gjelden, og at banken skulle ha frarådet ham å oppta kreditt. Klager fikk medhold.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 70 000

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmålet om hvorvidt banken skulle ha frarådet klager å oppta kreditt.

Klager fikk innvilget et forbrukslån på kr 40 000 og et kredittkort med ramme på kr 30 000 henholdsvis den 16.11.21 og den 17.12.21. Klager har opplyst at han er spilleavhengig, og at kredittene ble brukt til spill.

I kredittsøknad opplyste klager at han hadde månedlig netto inntekt på kr 35 000, boliglån på kr 1 330 000 og forbrukslån på kr 217 000. Han opplyste også om utgifter.

Banken innhentet inntekts- og kredittinformasjon, hvorav det fremgikk at klager hadde månedlig brutto inntekt på litt over kr 50 000, og at han i årene 2017 til 2019 hadde hatt brutto inntekt på i overkant av kr 500 000 pr. år. I henhold til gjeldsregisteret hadde han forbruksgjeld på kr 167 000.

Banken har opplyst at den la til grunn at klager hadde boliggjeld på kr 1 330 000, billån på kr 390 000 og forbrukslån på kr 157 000.

Klager hadde også tidligere hatt kredittkort og lån i banken. Disse ble innfridd den 13.9.21 og kontoene avsluttet. I anledning kreditten hadde det vært dialog mellom banken og klager om hvorvidt formålet med kredittopptaket var nettspill. Klager opplyste at det ikke var formålet, og at han hadde gått på en smell.

Klager har anført at banken ikke skulle ha innvilget kreditt. Han er spilleavhengig, hvilket banken var gjort kjent med i forbindelse med hans tidligere kreditter i banken. Banken kan ikke høres med at den tidligere spillingen kun var et engangstilfelle. Han har vært sykmeldt siden august med kun 60 % av grunnlønn. Han krever å bli fritatt for gjeldsforpliktelsene.

Finansforetaket har anført at det ikke var kjent med at klager var spilleavhengig før han tok kontakt den 29.12.21, og var ikke kjent med at kredittene skulle benyttes til pengespill. På spørsmål fra banken i anledning transaksjoner med det tidligere kredittkortet, oppfattet banken klagers svar slik at spillingen var et engangstilfelle. Utbetalinger med det nye kredittkortet var ikke til spill-selskaper og heller ikke til foretak som var omfattet av vedtak fra Lotteritilsynet. Det var ikke grunn til å fraråde klager å oppta kreditt i november og desember 2021. Banken innhentet dokumentasjon på inntekt. Den stemte med opplyst inntekt i søknadene. Klager hadde gjeldsgrad under fem ganger inntekten og tilstrekkelig inntekt til å betjene lånet og kreditten.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Saken gjelder to kreditter som ble innvilget av banken i november og desember 2021. Den første av disse er et forbrukslån på kr 40 000, den andre et kredittkort med ramme kr 30 000. Klageren forklarer at han lider av spilleavhengighet, og at pengene er brukt på pengespill på internett. Nemnda legger til grunn at klagerens forklaring er korrekt, og at kredittbeløpene er tapt. Klageren krever seg fritatt for tilbakebetaling under henvisning til straffelovens ikrafttredelseslov av 1902 § 12 og bankens frarådingsplikt etter finansavtaleloven § 47.

Nemnda har ingenting å bemerke til bankens kredittvurdering så langt denne var basert på klagerens dokumenterte økonomi og betjeningsevne søknadstidspunktet. Spørsmålet i saken er om banken skulle ha unnlatt å gi klageren kreditt på grunn av hans spilleproblemer.

I forbindelse med at klagerens tidligere kredittkort i banken ble avsluttet i september 2021, sendte banken 21.9. en e-post til klageren med spørsmål om han søkte om kredittkortet med formål om å bruke det til nettspill. Det ble i e-posten vist til store innbetalinger for å nedbetale kreditten, og det ble bedt om kontoutskrifter fra klagerens bank som viser betalingene til nedregulering av hans kredittkortgjeld. Klageren svarte umiddelbart: "Nei det gjorde jeg ikke. Gikk på en smell!" Ytterligere opplysninger ble ikke gitt, og det er ikke noe som tyder på at banken purret på kontoutskriftene som den hadde bedt om. Klageren fikk i november og desember samme år innvilget nye kreditter som nevnt ovenfor, uten at bruk av kreditt til nettspill var noe tema.

Den korte e-postvekslingen 21.9. viser at banken må ha hatt mistanke om pengespill på nett. Selv om banken valgte å la saken ligge i september, er det etter nemndas syn ikke akseptabelt at den kort tid senere innvilget klageren nye kreditter uten å komme tilbake til spørsmålet om pengespill. Nemnda kjenner ikke bankens rutiner for behandling og innvilging av kredittsøknader i detalj, men mener at forsvarlige rutiner må inneholde en form for flagging av ny søknad fra person som tidligere har vært spurt om nettspill, i hvert fall når det er gått så kort tid som i denne saken. Det er velkjent at spilleproblemer arter seg slik at en bank ikke uten videre kan legge til grunn kundens benektende svar på spørsmål om pengespill på nett. Når banken kort tid tidligere hadde reist spørsmålet overfor kunden, kunne den av hensyn til kunden ikke innvilge nye kreditter uten en ny runde om temaet. Selv om det ikke er gitt hva som ville ha vært utfallet av en slik ny runde, må nemnda i mangel av nye spørsmål og undersøkelser fra bankens side bevismessig legge til grunn at det ville ha fremkommet opplysninger som medfører at banken ikke skulle ha innvilget kredittene.

Det følger av strl. ikr. § 12 andre ledd at lån og annen kreditt som ytes til spill, ikke er forpliktende for låntakeren, dersom långiveren var kjent med formålet. Dette vilkåret er ikke oppfylt i saken.

Det følger av finansavtaleloven § 47 første ledd at banken skal frarå en forbruker å ta opp kreditt dersom "økonomisk evne eller andre forhold på forbrukerens side tilsier at denne alvorlig bør overveie å avstå fra å ta opp kreditten". Hvis banken unnlater å frarå i samsvar med § 47 første ledd, følger det av tredje ledd at låneforpliktelsen kan lempes for så vidt dette finnes rimelig. At forbrukeren har et spilleproblem og risikerer å tape kredittbeløpet i pengespill, er utvilsomt et "forhold på forbrukerens side" som tilsier fraråding. Plikt til fraråding etter § 47 innebærer ikke i seg selv plikt til å avslå søknad om kreditt. Sviktende betjeningsevne som innebærer frarådingsplikt etter alternativet "økonomisk evne", korresponderer helt eller delvis med plikt til å avslå kreditten etter utlånsforskriften FOR-2020-12-09-2648, gitt med hjemmel i finansforetaksloven § 1-7. Forskriften har ifølge § 1 som hovedformål å bidra til finansiell stabilitet. Plikt til fraråding på grunn av andre forhold følges ikke av noen korresponderende lov- eller forskriftsbestemt plikt til å avslå kreditten. Nemnda ser det slik at bankers alminnelige lojalitets- og omsorgsplikt overfor forbrukere innebærer plikt til å avslå kreditt ved spilleavhengighet og risiko for tap i den forbindelse.

På dette grunnlag gis klageren medhold i kravet om fritakelse for plikt til å tilbakebetale kredittbeløpene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Klageren gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trygve Bergsåker (leder), Andreas Lien Sandberg (selskapsrepresentant) og Kristoffer Sørli (forbrukerrepresentant).